

ویژگی‌های کیفی گزارشات سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و مفید بودن کسب- وکار الکترونیک در صنعت هتلداری ایران

نرجس کمالی کرمانی

عضو هیأت علمی گروه حسابداری دانشکده علوم انسانی دانشگاه بجنورد

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۶/۲۳ ، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۲/۲۲

چکیده

افزایش رقابت و نیاز به اطلاعات به‌موقع برای تصمیم‌گیری، از مشخصه‌های محیط تجاری امروزی محسوب می‌شود. از این‌رو سرعت تهیه و عرضه این اطلاعات و گزارشات همراه با رشد سریع پردازش اطلاعات به‌وسیله تجهیزات مخابراتی پیشرفته و بهره‌گیری از فناوری ارتباطات ضروری است. لذا جهت بررسی موضوع در پژوهش حاضر، بنابر مبانی نظری موجود به بررسی تأثیر برخی از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری حاصل از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر تعدادی از ویژگی‌های خاص تجارت الکترونیک در صنعت هتلداری پرداخته شده است.

از آنجا که سطح صنعت هتلداری در ایران گسترده و پراکنده بوده، نمونه مورد بررسی در این تحقیق شامل کلیه ۷۰ هتل ۳ و ۴ ستاره در سطح شهرهای تهران و مشهد در نیمه اول سال ۱۳۹۴ می‌باشد. جهت جمع‌آوری داده‌های لازم ۱۶۰ پرسشنامه بین مدیران مالی و اجرایی این هتل‌ها توزیع شد که پس از جمع‌آوری و بررسی در نهایت ۱۳۵ پرسشنامه مورد پذیرش قرار گرفت و در تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون آماری t-student مورد استفاده قرار گرفته‌اند. نتایج حاکی از آن می‌باشد که، بین ویژگی‌های کیفی اثربخشی، کیفیت، مربوط بودن، به‌موقع بودن و قابل مقایسه بودن با به ترتیب کنترل ریسک، کنترل هزینه، شراکت، خطرپذیری و تدام تجارت (ابعاد عملکرد تجارت الکترونیک) رابطه وجود دارد. ولی بین مفید بودن و قابلیت اعتماد به ترتیب با رضایت مشتری و مدیریت زنجیره ارزش رابطه معناداری وجود ندارد. که با توجه به مبانی نظری موجود دست یافتن به چنین نتیجه‌ای منطقی به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: سیستم اطلاعاتی حسابداری، تجارت الکترونیک، ویژگی‌های کیفی اطلاعات

حسابداری

مقدمه

در طی چند دهه اخیر پدیده‌های جهانی سازی و استقبال روبه افزایش از تجارت الکترونیک همبستگی و تعامل در محیط اقتصادی را در کانون توجه قرار داده است. بنابراین، هر شرکتی صرف نظر از نوع فعالیت، اندازه و منطقه جغرافیایی، باید دوام‌پذیری، ظرفیت ارتباطی و میزان رسیدن به اهداف اقتصادی و مالی که آن را بیش‌تر در موضع رقابت قرار می‌دهد، به اثبات برساند. لذا سازمان‌ها و شرکت‌ها، همگام با سیر این تحولات، به نوعی در تلاش هستند که ساختار سازمانی خود را برای ارائه هرچه مناسب‌تر محصولات و خدمات و کسب بازارهای بیشتر در زمینه‌های مذکور تغییر دهند. برای خلق این فضا، سازمان‌ها از فناوری اطلاعات به طور عام و تجارت الکترونیکی به طور خاص استفاده می‌نمایند. از این رو آنها به کمک تجارت الکترونیکی می‌توانند منابع مورد نیاز خود را جذب نموده و فرآیندهای کسب و کاری خود را بهبود دهند [۴].

این دید وجود دارد که، ویژگی‌های کیفی (مفید بودن، اثربخشی، مربوط بودن، به موقع بودن، قابل مقایسه بودن، قابلیت اعتماد و کیفیت) اطلاعات ناشی از سیستم‌های اطلاعاتی برای سازمان‌ها، مشتریان و جامعه را در کسب منافع ناشی از تجارت الکترونیک از جمله دسترسی جهانی، کاهش هزینه‌ها، تخصصی شدن کسب و کارها، بهبود زنجیره تأمین، ساعات کار شبانه روز، سفارشی سازی، کاهش زمان پیاده سازی محصول، بهبود ارتباط با مشتری، کاهش هزینه‌های ارتباطی، به روز بودن مطالب مربوط به شرکت و برای مشتری حذف مالیات فروش، دسترسی به جوامع الکترونیک، مشارکت در حراجی‌ها، امکان تحویل سریع، دریافت محصولات و خدمات سفارشی و ارزان قیمت، ارائه بیشترین محصولات و خدمات و در دسترس بودن شبانه روزی خدمات و کسب و کارها و همچنین برای جامعه نیز منافی از قبیل ارتباط از راه دور، افزایش استانداردهای زندگی، احساس امیدواری در قشرهای کم درآمد و دسترسی به خدمات عمومی را در بر دارد [۱۵]. موارد فوق سبب گردید تا در تحقیق حاضر به بررسی اثر سیستم‌های اطلاعاتی

حسابداری بر تداوم، خطرپذیری، شراکت، کنترل هزینه، کنترل ریسک، زنجیره ارزش و در نهایت رضایت مشتری در استفاده از فناوری‌های نو در صنعت هتلداری ایران پرداخته شود.

بیان مسأله و اهمیت آن

اهمیت پژوهش حاضر را می‌توان در عللی یافت که زیر سیستم حسابداری را مهم‌ترین جزء سیستم اطلاعاتی یک شرکت عنوان می‌نماید این علل عبارتند از؛
- سیستم اطلاعاتی حسابداری با دیگر زیر سیستم‌های اطلاعاتی اصلی از جمله بازاریابی، منابع انسانی، تحقیق و توسعه، تولید و غیره در ارتباط است به طوری که تمام اطلاعات تهیه شده توسط این زیرسیستم‌ها در نهایت به صورت عبارت مالی ارائه می‌شوند.
- اطلاعات غیرمالی در حوزه‌هایی مانند مسئولیت‌پذیری اجتماعی و منابع انسانی همراه با اطلاعات مالی هستند که در نهایت در فرایند تصمیم‌گیری مورد توجه قرار می‌گیرند.
- سیستم اطلاعاتی حسابداری تنها سیستمی است که به مدیریت و استفاده کنندگان برون‌سازمانی اجازه می‌دهد که تصویر کلی شرکت را ببینند.

- تعامل حسابداری با دیگر زیرسیستم‌ها موجب ارائه اطلاعات دقیقتر و با سرعت بیشتر به استفاده کنندگان می‌گردد. زیرا بر اساس مبانی نظری مربوط در سایر کشورها علل مذکور بر بهبود کسب‌وکار، تداوم فعالیت، شراکت در کسب‌وکار، کنترل ریسک‌ها و هزینه و ..... در تجارت الکترونیک در کلیه فعالیت‌های اقتصادی از جمله صنعت هتلداری بی‌تأثیر نمی‌باشد. بنابراین، تحقیق حاضر با طراحی سؤال زیر به دنبال یافتن پاسخی مناسب با توجه به دیدگاه جامعه مورد بررسی در ایران می‌باشد:

آیا بین سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و تجارت الکترونیک در صنعت هتل داری ایران رابطه وجود دارد.

ادبیات و مبانی نظری تحقیق

تجارت را می‌توان هر نوع ارائه کالا یا خدمات که معمولاً (نه همیشه) به خاطر پول انجام می‌پذیرد بیان نمود. با گسترده‌گی و پیچیدگی‌های روزافزون کسب‌وکارها و نیاز به حضور در بازارهای جهانی تکیه بر فناوری‌های به روز پرننگتر شده است. این روش در بازرگانی نوین به تجارت الکترونیک معروف است. تجارت الکترونیک را یافتن منابع، انجام ارزیابی، مذاکره کردن،

سفارش، تحویل، پرداخت و ارائه خدمات پشتیبانی که بصورت الکترونیکی و بدون استفاده از کاغذ گویند. از دیدگاه فناوری اطلاعات تجارت الکترونیک؛ آن دسته از کاربردهای فناوری اطلاعات که به صورت سیستمی برای پشتیبانی و پیشرفت دادن جریان کاری مبادلات تجاری و از دیدگاه تجاری نیز تجارت الکترونیک ابزاری است که کسب و کارهای مختلف شرکای آنها مشتریان آنها را قادر می سازد که موضوعاتی چون کیفیت خدمات سرعت تحول و... را ارتقا و موضوعاتی همچون هزینه ها را کاهش دهد.

مزایای تجارت الکترونیک به طور کلی عبارتند:

سطح تولید یکسان با تحمل هزینه کمتر، سطح تولید بیشتر با هزینه یکسان، سطح تولید یکسان با تحمل همان هزینه در زمان کمتر، سطح تولید یکسان با تحمل همان هزینه و همان زمان، حذف موانع جغرافیایی، حذف تفاوت روز و شب، مطرح شدن در سطح ملی و فراملی، صرفه جویی در هزینه ها بخاطر ویژگی های نمادین آن، ارتباط قوی و بدون واسطه، ارتقاء کیفیت با دسترسی به بازارهای جدید، روش های نوین بازاریابی و ارتقاء روابط با مشتری.

مشکلات تجارت الکترونیک: نگرانی از امنیت و حریم شخصی اطلاعات (سهولت در سرقت اسرار و رموز محرمانه کاری شرکتها)، پیدایش دوباره واسطه ها، شکاف دیجیتالی در سطوح ملی، منطقه ای و جهانی، رشد سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات و به تبع آن تجارت الکترونیکی و دشواری یک استاندارد فراگیر و همه جانبه، هزینه بالای اشتباه در محیط دیجیتالی و تاثیر شگرف آن بر مشتریان و تامین کنندگان، تبیین قوانین مالیاتی دقیق، تبیین قوانین گمرکی، دقیق آشنایی با قوانین کشورها و کلاهبرداری از طریق کارتهای اعتباری.

سیستم اطلاعاتی

پذیرش سیستم های اطلاعاتی بر اساس کامپیوتر، تغییرات زیادی را در انجام وظایف افراد ایجاد خواهد کرد و از طریق ابزارهای این سیستم ها، تحولی در فرآیندهای یک سازمان ایجاد می شود. [۱۱]

از نظر استیوز و همکاران دوره حیات سیستم اطلاعاتی شامل ۶ مرحله است که عبارتند از:

مرحله اول: تصمیم‌گیری و پذیرش سیستم اطلاعاتی. مرحله دوم: به دست آوردن سیستم اطلاعاتی. مرحله سوم: اجرای سیستم اطلاعاتی، که پر هزینه ترین مرحله است. مرحله چهارم: به کارگیری و نگهداری سیستم اطلاعاتی. مرحله پنجم: بهبود تدریجی سیستم اطلاعاتی. مرحله ششم: کنارگذاری [۱۲].

سیستم اطلاعات حسابداری

سیستمی که عملیات جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، و پردازش داده‌های مالی را برای تصمیم‌گیرندگان درون و برون سازمانی انجام می‌دهد. سیستم اطلاعات حسابداری در نهایت با ارائه گزارش‌های هوشمندانه مالی می‌تواند تصمیم‌گیرندگان و مدیران سازمان را در برنامه‌های راهبردی‌شان کمک کند.

اجزاء سیستم اطلاعاتی حسابداری؛ یک سیستم اطلاعاتی حسابداری از ۶ جزء اصلی تشکیل شده است:

۱- کارکنان، ۲- روشها و دستورالعمل‌ها ۳- داده‌های مرتبط با سازمان و عملیات ۴- نرم‌افزار ۵- زیرساخت فناوری اطلاعات و ۶- کنترل‌های داخلی و اقدامات امنیتی

اهداف سیستم اطلاعاتی حسابداری: دو هدف عمده را می‌توان برای هر سیستم اطلاعاتی حسابداری بیان نمود:

۱- ارائه اطلاعات برای عملیات و نیازهای قانونی، و ۲- ارائه اطلاعات برای تصمیم‌گیری. که جهت دستیابی به این اهداف دو فعالیت عمده وجود دارد که عبارتند از پردازش اطلاعات و پردازش مبادلات.

ویژگی‌های اطلاعات حسابداری

۱- قابل فهم بودن: اطلاعات حسابداری برای مدیران باید قابل فهم باشد. دانش مالی و نحوه ارائه اطلاعات با این ویژگی در ارتباط است. ۲- مربوط بودن: اطلاعات حسابداری باید با مسئله یا تصمیم در دست بررسی مربوط باشد. اطلاعاتی که به موقع تهیه و برای ارزیابی تصمیم گذشته و پیش بینی آینده مؤثر واقع شود مربوط محسوب می شود. ۳- قابل اتکا بودن: اطلاعاتی قابل اتکا است که عاری از خطا و جانبداری باشد. کامل بودن، صحیح بودن، بی طرفانه بودن و قابلیت تأیید داشتن از نشانه های قابل اتکا بودن اطلاعات حسابداری می باشد. ۴- قابل مقایسه بودن: مدیران باید بتوانند اطلاعات حسابداری را در طول زمان، مورد مقایسه قرار دهند و نیز بتوانند، وضعیت مالی و نتایج عملیات مؤسسه های دیگر را با مؤسسه خود مقایسه کنند. رعایت استانداردهای حسابداری و یکنواختی در ارائه اطلاعات قابلیت مقایسه را بالا می برد (استانداردهای حسابداری، ۱۳۸۴). ۵- به موقع بودن: به مناسب بودن زمان ارائه اطلاعات مالی اشاره دارد [۶].

صنعت هتلداری و فناوری اطلاعات

امروزه در عصر جهانی شدن اطلاعات، هتلداری، در گسترش توسعه پایدار و شناساندن پتانسیل ملت ها به یکدیگر، مورد توجه و اهتمام روشنفکران و فعالان سیاسی جامعه بوده است. به هر صورت فناوری اطلاعات و هتلداری، دو جزء لاینفک از یکدیگر شده اند. درک این ارتباط، نتایج مثبتی را استنتاج خواهد کرد که ماحصلش، رشد و باروری صنعت گردشگری ایران در لوای صنعت فناوری اطلاعات است. آنچه مهم جلوه می کند این است که کشور ایران با توجه به امکانات بی شمار تکنیکی و فنی و نیروی انسانی باید با این موج جدید همسو و هم جهت شود [۸].

در ایران ظرفیت های خوبی برای سرمایه گذاری بیشتر در زمینه استفاده از فناوری در سیستم های اطلاعات حسابداری در صنعت هتلداری وجود دارد. لزوم بهره مندی از فضای سایبر در راستای توسعه صنعت هتلداری مطرح است، امری که با توجه به فضای خاص فرهنگی و اجتماعی ایران بسیار مفید واقع می شود. هرچند در حال حاضر مدیاهای الکترونیک متعددی از وب سایت ها گرفته تا وبلاگ ها و تیزرهای الکترونیک در زمینه هتلداری ایرانی فعال هستند و بنا به امکانات و سلیقه و متد طراحان دریچه های بسیار ارزشمندی بر روی مشتریان خارجی باز نموده اند، ولی فاصله ما با سایر کشورها در این زمینه زیاد است. [۱]

بدون شک اولین شرط ارتقاء وضعیت هتلداری در ایران داشتن سواد سایبر است. سواد سایبر به معنای روان بودن در دریافت های سایبر است. امروزه سواد به چهار سطح سواد پایه‌ای، سواد کارکردی، سواد فناورانه و سواد اطلاعاتی طبقه بندی می شود و داشتن سواد در هر چهار سطح مذکور به سهولت کار در عصر سایبر می انجامد. [۴] دومین شرط ارائه مفاهیم به صورت دو یا چند زبانه است. بدین منظور به منابع الکترونیک اطلاع رسانی قوی نیاز داریم، که بتوانیم به کمک آنها گستره متنوعی از کاربران را مورد خطاب قرار دهیم. [۳] شرط دیگر، لزوم معرفی این منابع الکترونیک به موتورهای جستجوگری است که روز به روز و لحظه به لحظه در حال افزایش هستند. بدیهی است که در هر نقطه از جهان در کنار چند موتور جستجوگر یک یا چند جستجوگر محلی و منطقه ای، نیز وجود دارد که مورد استفاده قرار می گیرد. به همین دلیل بهتر است با شناسایی جستجوگرهای مختلف گسترده، دسترسی به منبع اطلاع رسانی خود را افزایش دهیم. [۹]

پیشینه تحقیق

سورمن و داستن (۲۰۰۴)، تحقیقی در باب رابطه بین سیستم اطلاعاتی حسابداری و فناوری اطلاعات ارائه کردند که در آن سیر تاریخی سیستم های حسابداری و فناوری اطلاعات بیان شده و تأثیر زیادی که فناوری اطلاعات از جنبه های مختلف بر سیستم اطلاعاتی حسابداری داشته است تشریح می شود [۱۰]. گریفین، (۱۹۹۸)، بررسی کرد که چگونه اطلاعات از طریق پایگاه داده ها توسط هتل ها مورد استفاده قرار گرفتند. در این مطالعه تنها ۷ هتل از ۱۲ هتل مشغول دستکاری اطلاعات شدند و تنها ۲ تا از آن ۷ تا مخزن داده هایشان را توسعه دادند. نتیجه مطالعه این بود که توانایی هتل ها برای جمع آوری، پردازش و در دسترس بودن داده های زیاد به شرکت ها برای ایجاد مزیت رقابتی کمک می کند. [۱۳] خدامی پور و حاجی زاده (۱۳۸۸) در تحقیقی تحت عنوان " تأثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر نسبت به سیستم حسابداری " به این نتیجه رسیدند که افرادی که نسبت به یک سیستم هزینه یابی خاص متعهد می شوند، نسبت به سیستم انتخابی خود اطمینان بیش از اندازه ای دارند، به طوری که این امر موجب مقاومت بالا در مقابل تغییر می شود [۵]. پیکر و نان، (۱۹۹۸)، کارایی سیستم های اطلاعات حسابداری کامپیوتری شده را از طریق تعداد متغیرهایی مثل نرم افزار، سخت افزار، داده، پرسنل و رویه ها اندازه گیری کردند. مطالعه نشان داد که یک رضایت درباره تجهیزات، روش های عملیاتی و پرسنل نگهداری

سیستم اطلاعات که رضایت کلی کاربران را افزایش می دهد وجود دارد.[۱۲]قنبری و همکاران(۱۳۹۲)در تحقیق خود تحت عنوان " نقش سیستم اطلاعاتی حسابداری در فرآیند تصمیم گیری مدیران شرکت ملی گاز ایران" به بررسی میزان استفاده مدیران ارشد سازمان از گزارش های مالی در تصمیم گیری در رابطه با مدیریت بهای تمام شده، بودجه بندی سالانه، سرمایه گذاری و انتخاب پروژه ها، ارزیابی عملکرد حوزه های مختلف سازمان، تجزیه و تحلیل وضعیت و عملکرد مالی سازمان و برنامه ریزی بلندمدت پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق، بیانگر آن است که مدیران شرکت ملی گاز ایران و شرکت های تابعه آن، از گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری تنها در زمینه بودجه بندی سالانه استفاده می نمایند و در سایر محورهای تصمیم گیری مورد بررسی نقشی ایفاء نمی نماید [۷]

اهداف تحقیق

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی ارتباط بین ویژگی های کیفی اطلاعات مستخرج از سیستم های اطلاعاتی حسابداری و تجارت الکترونیک در صنعت هتلداری ایران بوده که در پژوهش های قبلی کمتر به آن پرداخته شده است. علاوه بر این، از آنجا که در ایران تاکنون پژوهشی در این زمینه صورت نگرفته است، غنا بخشیدن به ادبیات موضوع در ایران را نیز می توان انگیزه دیگری برای انجام تحقیق حاضر به حساب آورد.

فرضیات تحقیق

فرضیه یک ابزار نیرومند و با اهمیت در پژوهش علمی است که محقق به کمک آن به جستجوی تبیین مورد نظر می پردازد(۳)بنابراین، در این پژوهش بر اساس پرسش مطرح شده در بخش بیان مسئله و پرسش پژوهش فرضیات به شرح زیر بیان می گردند:

فرضیه اصلی: بین ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری مستخرج از سیستم های اطلاعاتی حسابداری و مفید بودن تجارت الکترونیک در صنعت هتلداری ایران، رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی(۱): بین مفید بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و رضایت مشتری تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی (۲): بین اثربخشی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل ریسک تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی (۳): بین کیفیت اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل هزینه تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی (۴): بین قابلیت اعتماد اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و مدیریت زنجیره ارزش تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی (۵): بین مربوط بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و شراکت در تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی (۶): بین به موقع بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و خطرپذیری در تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی (۷): بین قابل مقایسه بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تداوم تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

روش تحقیق

در این تحقیق از روش توصیفی استفاده شده است. تحقیق توصیفی شامل جمع آوری اطلاعات برای فرضیه یا پاسخ به سوالات مربوط به وضعیت فعلی مورد مطالعه می باشد. جهت گردآوری اطلاعات از ابزار پرسشنامه استفاده شده است، مقیاس مورد استفاده در پرسشنامه مقیاس رتبه ای می باشد. تجزیه و تحلیل داده ها در دو بخش (آمار توصیفی و آمار استنباطی) صورت گرفته است.

الف- آمار توصیفی: شامل ارائه جداول فراوانی، درصد فراوانی است. ب- آمار استنباطی: در این پژوهش برای تحلیل پرسش های تحقیق از آزمون فرض های آماری و آزمون مقایسه میانگین (آزمون t) استفاده شده است.

جهت استفاده از پرسشنامه جهت جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز ابتدا روایی و پایایی آن بررسی شده است. تجزیه و تحلیل روایی آزمون توسط متخصصان موضوعی صورت پذیرفته و تأیید گردیده است. پایایی آزمون به دقت اندازه‌گیری و ثبات آن مربوط است و این مفهوم را دارد که سوالات آزمون تا چه اندازه با یکدیگر همبستگی دارند. [۲] برای محاسبه پایایی از آزمون همبستگی اسپیرمن استفاده شد که مقدار همبستگی پرسشنامه ۰/۸۱ محاسبه گردید.

جامعه و نمونه آماری

جامعه پژوهش حاضر عبارت از هتل‌های ایران می‌باشد. به علت آنکه صنعت هتلداری در شهرهای مختلف ایران از سطح گسترده و نیز پراکندگی برخوردار می‌باشد، در این تحقیق جامعه شامل مدیران مالی و ارشد تمامی ۷۰ هتل ۳ و ۴ ستاره در شهرهای تهران و مشهد [۱۴] در نیمه نخست سال ۱۳۹۴ می‌باشد که تعداد آنها بالغ بر ۱۴۰ نفر تخمین زده شده که به علت محدود بودن تعداد اعضای جامعه اقدام به نمونه‌گیری نشده است. به همین منظور ۱۶۰ پرسشنامه در اختیار افراد جامعه مورد نظر قرار گرفت که از این بین ۱۴۳ پرسشنامه برگشت داده شد و در نهایت پس از بررسی‌های لازم ۱۳۵ پرسشنامه مورد پذیرش قرار گرفت تا در تجزیه و تحلیل داده‌ها از آنها استفاده شود.

آزمون فرضیات

فرضیه اصلی: بین ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری مستخرج از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و تجارت الکترونیک در صنعت هتلداری ایران، رابطه وجود دارد.

H_0 : بین ویژگی‌های کیفی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین ویژگی‌های کیفی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۱، آزمون آماره فرضیه اصلی

فرضیه	آماره t	سطح معنی دار
-------	---------	--------------

اصلی	-۳/۰۹۷	۰/۰۰۳
------	--------	-------

با توجه به موارد ارائه شده در جدول شماره ۱، از آنجا که سطح معنادار t (احتمال متغیر مستقل) برابر با ۰/۰۰۳ بوده و این عدد کمتر از ۵٪ است پس در سطح اطمینان ۹۵٪ فرض H_0 رد و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری مستخرج از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و مفید بودن تجارت الکترونیک در صنعت هتلداری ایران پذیرفته می‌شود.

فرضیه فرعی (۱): بین مفید بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و رضایت مشتریان تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین مفید بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و رضایت مشتریان تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین مفید بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و رضایت مشتریان تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۲، آزمون آماره فرضیه ۱

سطح معنی دار	آماره T	فرضیه
۰/۱۱۳	-۱/۵۹۷	فرعی ۱

با توجه به موارد ارائه شده در جدول شماره ۲، از آنجا که سطح معناداری آماره t برابر با ۰/۱۱۳ بوده پس در سطح اطمینان ۹۵٪ فرض H_0 پذیرفته و ادعای ما مبنی بر مفید بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و رضایت مشتریان تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رد می‌شود.

فرضیه فرعی (۲): بین اثربخشی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل ریسک تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین اثربخشی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل ریسک تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین اثربخشی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل ریسک تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۳: آزمون آماری فرضیه ۲

فرضیه	آماره t	سطح معنی دار t
فرعی ۲	۳/۹۶۳	۰/۰۰۰

با توجه به جدول شماره ۳ سطح معنادار t (احتمال متغیر مستقل) برابر با ۰/۰۰۰ می باشد پس در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد و ادعای ما مبنی بر اثربخشی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل ریسک تجارت الکترونیک پذیرفته می شود.

فرضیه فرعی (۳): بین کیفیت اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل هزینه تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین کیفیت اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل هزینه تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین کیفیت اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل هزینه تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۴: نتایج آزمون آماری فرضیه ۳

فرضیه	آماره T	سطح معنی دار
فرعی ۳	-۲/۰۳۵	۰/۰۴۴

با توجه به جدول شماره ۴، از آنجا که احتمال متغیر مستقل برابر با $0/044$ می‌باشد لذا در سطح اطمینان 95% بین متغیر مستقل و وابسته رابطه وجود دارد. بنابراین، فرضیه H_0 رد و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین کیفیت اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل هزینه تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران پذیرفته می‌شود.

فرضیه فرعی (۴): بین قابلیت اعتماد اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و مدیریت زنجیره ارزش تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین قابلیت اعتماد اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و مدیریت زنجیره ارزش تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین قابلیت اعتماد اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و مدیریت زنجیره ارزش تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۵: آزمون آماری فرضیه ۴

سطح معنی دار	آماره T	فرضیه
$0/492$	$0/614$	فرعی ۴

طبق جدول شماره ۵: با توجه به این که مقدار آماره آزمون t در سطح اطمینان 95% برابر با $0/612$ و بیشتر از $0/5$ می‌باشد فرضیه H_0 ما پذیرفته و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین قابلیت اعتماد اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و مدیریت زنجیره ارزش تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رد می‌شود.

فرضیه فرعی (۵): بین مربوط بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و شراکت در تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین مربوط بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و شراکت در تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین مربوط بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و شراکت در تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۶: آزمون آماری فرضیه ۵

سطح معنی دار	آماره t	فرضیه
۰/۰۰۰	-۱۰/۴۹۸	فرعی ۵

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول شماره ۶: در سطح اطمینان ۹۵ درصد احتمال متغیر مستقل برابر با ۰/۰۰۰ است. در نتیجه فرضیه H_0 رد و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین مربوط بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و شراکت در تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران پذیرفته می شود.

فرضیه فرعی (۶): بین به موقع بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و خطرپذیری در تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین به موقع بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و خطرپذیری در تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین به موقع بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و خطرپذیری در تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۷: نتایج آزمون آماری فرضیه ۶

سطح معنی دار	آماره t	فرضیه
-۲/۹۳۲	۰/۰۰۲	فرعی ۶

از آنجا که جدول شماره (۷) سطح معناداری آماره در سطح اطمینان ۹۵٪ برابر با ۰۰۲/ می باشد، بنابراین فرضیه H_0 رد و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین به موقع بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و خطرپذیری در تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران پذیرفته می شود.

فرضیه فرعی (۷): بین قابل مقایسه بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تداوم تجارت الکترونیک، در صنعت هتلداری ایران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین قابل مقایسه بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تداوم تجارت الکترونیک، رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین قابل مقایسه بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تداوم تجارت الکترونیک، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۸: خلاصه آزمون فرضیه ۷

سطح معنی دار	آماره t	فرضیه
.۰۰۱	۱۲/۵۹۲	فرعی ۷

بررسی ادعا طبق جدول شماره ۸: احتمال متغیر مستقل برابر با ۰۰۱/ است از آنجا که این مقدار از ۰/۰۵ کمتر است پس در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین قابل مقایسه بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تداوم تجارت الکترونیک، پذیرفته می شود.

نتیجه گیری

هتل ها از وب سایت برای معرفی و ارائه محصولات و خدمات خود به گردشگران استفاده می نمایند. این مهم باعث شده که گردشگران از سراسر جهان آشنایی با امکانات رفاهی هتل ها پیدا کنند. در برنامه ریزی برای دستیابی به هدف سیستم های اطلاعاتی مورد توجه قرار می گیرند. از جمله سیستم هایی که از آن برای پردازش اطلاعات استفاده می شود سیستم اطلاعاتی حسابداری

است، لذا این تحقیق به دنبال بررسی این موضوع بوده که ویژگی‌های گزارشاتی که از سیستم اطلاعاتی حسابداری حاصل می‌گردد بر ابعاد عملکردی تجارت الکترونیک در صنعت در حال رشد هتلداری تأثیر دارد. به همین منظور پارامترهایی از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری مد نظر قرار گرفته و در نهایت نتایج زیر کسب شد که در صنعت هتل داری ایران بین:

ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری مستخرج از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و مفید بودن تجارت الکترونیک

- اثربخشی اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل ریسک تجارت الکترونیک

- کیفیت اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و کنترل هزینه تجارت الکترونیک

- مربوط بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و شراکت در تجارت الکترونیک

- به موقع بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و خطرپذیری در تجارت الکترونیک

- قابل مقایسه بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و تداوم تجارت الکترونیک،
رابطه آماری معنادار وجود دارد.

از طرفی در این صنعت بین؛

- مفید بودن اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و رضایت مشتری در تجارت الکترونیک،

- قابلیت اعتماد اطلاعات مستخرج از سیستم اطلاعاتی حسابداری و مدیریت زنجیره ارزش تجارت الکترونیک، **رابطه آماری معنادار وجود ندارد.** که با توجه به مفهوم و مبانی نظری دستیابی به این نتیجه دور از انتظار نیست. از طرفی از آنجا که تاکنون تحقیقی به این شکل و موضوع نه تنها در ایران بلکه در سایر کشورها نیز صورت نپذیرفته امکان مقایسه با تحقیقات مشابه وجود ندارد.

پیشنهادات

در این تحقیق از کارکنان و افراد درون سازمان، اطلاعات جمع آوری شده است و پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی، درک گروه های دیگر نیز همچون حسابرسان، بستانکاران، و ... نیز ارزیابی گردد. همچنین از آنجا که این تحقیق در هتل های ۳ و ۴ و ۵ ستاره صورت پذیرفته شده است، بهتر است در آینده هتل های دیگر نیز ارزیابی گردد. از طرفی از آنجا که این بررسی در هتل های شهر تهران و مشهد صورت پذیرفت، بهتر است در آینده هتل های شهرهای بزرگ دیگر مانند اصفهان، شیراز، کیش و ... نیز ارزیابی گردد.

منابع:

- ۱- آقازمانی، علی محمد "گردشگری اینترنتی یک واقعیت است." **روزنامه شرق**، شماره ۸۲۹ سال ۱۳۸۵.
- ۲- بازرگان، عباس، سرمد، زهره، حجازی، الهه، "روش تحقیق در علوم رفتاری" تهران، نشر آگه. ۱۳۷۹.
- ۳- حنفی زاده، پیام، رضایی، مهرداد، (۱۳۸۶)، "تجارت الکترونیکی"، تهران، جهاد **دانشگاهی**. دانشگاه صنعتی شریف.
- ۴- خدادادیان، فرشید، "گردشگری سایر در هزارتوی دلبیوها" **روزنامه همشهری**، سال چهارم، شماره ۴۱۰۴، ۱۳۸۵.
- ۵- خدای پور، احمد و حاجی زاده، غلامرضا (۱۳۸۸)، "تأثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در برابر تغییر نسبت به سیستم حسابداری"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، تابستان، صص ۹۴-۱۱۳.
- ۶- دستگیر، محسن و غالبی، رجاء (۱۳۸۹)، "ارزیابی ویژگی های کیفی سیستم های اطلاعاتی حسابداری (مطالعه موردی: شرکت پتروشیمی بندر امام)"، فصلنامه علمی پژوهش حسابداری مالی، سال دوم، شماره ۵، صص ۱۷-۳۸.

۷- قنبری، علی محمد، سرلک، نرگس و هاشمی، مهدی (۱۳۹۲)، " نقش سیستم اطلاعات حسابداری در فرآیند تصمیم گیری مدیران شرکت ملی گاز ایران"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، شماره ۱۸، انجمن حسابداری ایران، تهران.

۸- کریمی، جعفر، جمالی نژاد، مهدی، بهارلو، عباس (۱۳۹۱)، " فناوری اطلاعات و هتلداری ایران" **نخستین همایش ملی علوم مدیریت نوین**، استان گلستان، گرگان، پنجم شهریور.

۹- لهرمدی، ندا، (۱۳۸۶) " دور دنیا با یک کلیک"، **روزنامه همشهری**، شماره ۴۴۱۰، ۱۳۸۶.

10- Dastan & Surmen, Yusef (2004) The Relationship between the historical development of the Accounting information system and Information technology. Journal of Managerial Finance, volume 30 No 11.

11- Malian. Simon Roubé, (2004), "A study of Information System Designs Used by Successful YOUNG Australian IT Entrepreneur", Proceedings of Second Australian Undergraduate Students, Computing Conference.

12- Steves, J.M., Carvalho, J.A., Stanton, A.A. (2001), " Towards an ERP Life - Cycle Costs Models", Managing Information Technology.

13- Griffin, R. (1998). Data warehousing: The latest weapon for the lodging industry? Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly, 39, (4), 28-46.

www.egardesh.com 14-

15-People soft, Inc.,(2004, April- June),” creating Business
Agility.” , people Talk

Reports qualitative characteristics of accounting information systems and be useful of business electronic in Iran Hotel industry

Abstract

Increased competition and the need for timely information for decision-making, is one of key characteristics in today commerce environment. So the speed of preparation and presentation of this information and reports along with the rapid growth of information processing by advanced telecom equipment and using of communication technology is necessary. (One of instruments that can in this situation that information systems information systems has been epidemic be considered as a competitive advantage is business intelligence that providing ability to prepare on demand reports in organization's concentrated and distributed units and therefore to examine the present issue in this study we based on current theoretical foundation examine influence of some of quality characteristics accounting information that extracted from accounting information system on some of key characteristics of electronic business in hotel industry.

Since the hotel industry has been widely distributed in Iran, sample in this research was include all of 3, 4 and 5 star hotel in Tehran and Mashhad in second half of 2015

For data gathering we distributed 160 questionnaire between financial and executive managers in hotels that finally we accepted 135 questionnaire and for analysis data we use t-student statistics test.

Results show that there is a relationship between qualitative characteristics of effectiveness, quality, be relate, been on time and comparability by risk control, cost control,partnership,Risk taking and Business continuity. But there isn't a significant relationship between be useful and reliability by customer satisfaction and value chain management.

Key words: accounting information system, electronic business,qualitative characteristics of accounting information.